

2. NA WARSZAWSKIEJ – LATA STABILIZACJI 1961–1989

STAWIAMY NA MATEMATYKĘ!

Rok szkolny 1961 uczniowie IV LO rozpoczęli 1 września w nowym budynku przy ulicy Warszawskiej. Budynek ten, jako pierwsza w Toruniu Szkoła Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego, pozostaje siedzibą tej placówki do dnia dzisiejszego. Dzięki tej ostatniej przeprowadzce oraz polepszeniu się warunków materialnych szkoły możliwe było wzbogacenie jej zasobów pomocy naukowych. Pozwoliło to na utrwalanie wiedzy poprzez łączenie teorii z praktyką i tym samym poprawę wyników nauczania.

Uczniowie klasy IVc
(matura 1971) przed
budynkiem szkoły przy
ul. Warszawskiej

Lata 60-te to kolejne reformy szkolnictwa... W dniu 15 VII 1961 r. Sejm uchwalił ustawę „O rozwoju oświaty i wychowania” i wprowadził ośmioletni system nauczania na szczeblu podstawowym. Zalecano: rozszerzenie zakresu nauczania przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, położenie większego nacisku na współczesność oraz „pracę społecznie użyteczną”. W planie wprowadzonym z dniem 1 IX 1967 roku, spowodowało to zmniejszenie ilości godzin lekcyjnych z j. polskiego, historii, geografii, matematyki, fizyki i chemii. Jednocześnie

zwiększono liczbę godzin języka zachodnioeuropejskiego, wychowania obywatelskiego, które zajęło miejsce wiadomości o Polsce współczesnej, i wychowania technicznego. W szkole zorganizowano kursy kroju, szycia i gotowania, również kurs samochodowy i motocyklowy. Zmiany te, ku niezadowoleniu uczniów, nie przetrwały jednak zbyt długo, bo tylko do następnej reformy przeprowadzonej w 1970 r. Dobór treści nauczania miał uwzględniać nie tylko wymogi naukowe i dydaktyczne, ale także społeczno-polityczne. W związku z tym szczególnie ostentacyjnie obchodzone były rocznice Wielkiej Rewolucji Październikowej – odbywały się akademie okolicznościowe, występy artystów (np. słynnego wokalnego zespołu „Katarzynki”) – oraz 1 Maja, kiedy to młodzież uczestniczyła w pochodach. Gazety szeroko rozpisły się o sesji naukowej zorganizowanej w liceum z okazji 50 rocznicy Rewolucji Październikowej. Wszystkich zaskoczyła wystawa 80 zdjęć Polaków, którzy uczestniczyli w rewolucji.

Rok 1966 przyniósł jak dotąd ostatnią zmianę nazwy szkoły... Kuratorium OSB oddzieliło w dniu 1.IX od liceum szkołę podstawową, zmieniając zarazem jego nazwę z IV Szkoła Podstawowa i Liceum Ogólnokształcące w Toruniu na – IV LO im. Tadeusza Kościuszki.

W pięćsetną rocznicę podpisania II Pokoju Toruńskiego (rok szkolny 1966/67) w szkole odbyły się różnego rodzaju konkursy, wygłoszone zostały referaty, zaprezentowane makiety, plakaty. W tym roku zorganizowano również wystawy obrazujące życie i twórczość H. Sienkiewicza i S. Żeromskiego (w setną rocznicę jego urodzin).

Od roku 1968 zmienił się system rekrutacyjny – część uczniów zwalniana była z egzaminów na podstawie ocen z klas VII i VIII. Zmodyfikowano również regulamin egzaminu dojrzałości – od 17 lipca 1970 roku edukację na poziomie średnim można było zakończyć bez składania matury, nie uzyskując jednak prawa do podjęcia studiów wyższych.

W roku szkolnym 1968/69 placówka uzyskała zgodę na otwarcie pierwszej w Toruniu i woj. bydgo-

Wystawy z okazji pięćsetnej
rocznicy II Pokoju
Toruńskiego

Profesor
Leon Jeśmanowicz

Dyrektor Tadeusz
Hałat

skim klasy o profilu matematycznym. Realizowała ona program indywidualny, opracowany przez prof. dr hab. Leona Jeśmanowicza z Uniwersytetu M. Kopernika, wielkiego matematyka, człowieka o niezwyklej, wybitnej osobowości. Szkoła w tamtym okresie zabiegała o polepszenie zaplecza naukowego i ściłą współpracę z toruńskim uniwersytetem. Kolejne klasy o profilu matematycznym były i są prowadzone w szkole do chwili obecnej, przez następców prof. Jeśmanowicza – prof. Dubikajtisa, mgr. Z. Bobińskiego, dr. M. Uskiego, dr. A. Świątek, dr. M. Bińkowską, dr. M. Kobus i innych.

1 VIII 1970 roku nastąpiła zmiana dyrekcji... Nowym dyrektorem został mgr Tadeusz Hałat. Nowością było też wprowadzenie tzw. zajęć fakultatywnych. Pierwszoklasiści, jak co roku, złożyli przysięgę wierności szkole i najprawdziwszym mieczem na swoich podopiecznych pasował ich „Naczelnik Kościuszko”.

Od 1974 roku uczniowie w IV LO mogli uczęszczać do klasy o profilu biologiczno-chemicznym, a od 1975 do klasy z rozszerzonym językiem angielskim. Nauczanie przebiegało według ściśle określonego programu. Klasy miały możliwość wyboru języka obcego, jednak trudności kadrowe związane z brakiem wykładowców j. francuskiego uniemożliwiły w 1988 r. kontynuację tego przedmiotu.

Już od roku 1975 (aż do 1979) w szkole organizowano obozy biologiczne, w których udział brali uczniowie z klas o profilu biologiczno-chemicznym, uczestnicy olimpiad biologicznych. Obozy te, organizowała mgr Felicja Młynarczykowa oraz absolwentka tej szkoły – mgr

inż. Krystyna Woszczyńska. Trwały one zawsze 14 dni, a ich celem było poznanie ojczystej przyrody i poszerzenie wiedzy. W kolejnych latach odwiedzono Pojezierze Olsztyńskie, Pojezierze Kaszubskie, Pojezierze Lubuskie, Bory Niemodlińskie i Góry Opawskie oraz Ziemię Krakowską – Ojcowski Park Narodowy.

Rok szkolny 1977/78 rozpoczęło 668 uczniów, którzy tworzyli aż siedem klas pierwszych: anglistyczną, biologicz-

Obóz biologiczny –
lato 1978r.

no-chemiczną, dwie ogólne, dwie matematyczno-fizyczne i matematyczną.

17 stycznia odbył się już po raz trzeci Wielki Bal Historyczny, zorganizowany przez koło historyczne. Na ten bal wszyscy uczniowie zawsze oczekiwali z utęsknieniem, gdyż w czasie jego trwania mogli wcielić się w postaci ulubionych bohaterów historycznych. Zabawa zawsze

przeciągała się do późnych godzin wieczornych. Wszystkim, nawet „ciału pedagogicznemu” dopisywał wtedy humor. W dniu 20 stycznia dyrektor wręczył dowody osobiste dwudziestu uczniom, którzy ukończyli 18 lat (stało się to swoistą tradycją). Od tego roku młodzież miała możliwość przeprowadzania ćwiczeń i uczestniczenia w zajęciach w pracowniach uniwersyteckich, a także w zorganizowanych przez UMK kołach: historycznym, geograficznym, biologicznym i chemicznym, co pozwoliło uczniom na poszerzanie swojej wiedzy i rozwijanie zainteresowań.

Po zasłużonych wakacjach (rok 1978/79), gdy uczniowie wrócili do szkoły, zastali... otwartą Szkołą Galerię Plastyczną, ufundowaną przez „Gazetę Pomorską” i TPS. Nowy rok szkolny, zresztą nie po raz pierwszy, rozpoczął się wyborami do samorządu szkolnego. Wybory poprzedzała ostra kampania wyborcza i walka o każdy głos!

Emerytowany nauczyciel – Kazimierz Kryśka – były wykładowca Studium Nauczycielskiego, przekazał placówce unikalne pomoce naukowe do biologii.

24 marca 1979 roku nastąpiła zmiana znaku szkoły, patron pozostał na szczęście ten sam.

W historii IV LO jedynie maturzyści w roku szkolnym 1981/82 (z uwagi na trwający stan wojenny) nie mieli ani studniówki, ani balu maturalnego (po maturze zabrakło chętnych do jego zorganizowania).

1 lutego 1983 roku na emeryturę odszedł T. Hałat, a nowym dyrektorem został Andrzej Sieradzki. Rok ten zapisał się w dziejach szkoły szczególnie z jeszcze innego powodu... 18 lutego IV LO odwiedziła delegacja z francuskiego College de Saint Denis w Lyonie. Wizyta ta była pierwszym krokiem w kierunku nawiązania bliższych kontaktów pomiędzy szkołą polską i francuską. Dwa miesiące później, przez 10 dni, w Lyonie gościli polscy wychowawcy. Tego samego roku, 3 kwietnia, blisko czterdziestoosobowa grupa dziewcząt i chłopców przybyła do Polski. Zwiedzili oni naszą szkołę (brali udział w lekcjach języka francuskiego w IIIb – tej z rozszerzonym francuskim), zabytki Torunia, obserwatorium astronomiczne w Piwnicach,

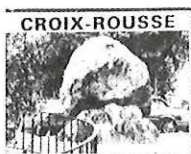

Humor dopisywał nie tylko „szarym” uczestnikom balu, ale również jego organizatorom (prof. Wojdyło i przewodnicząca Koła Małgosia Gęsicka jako mnich)

Towarzyski mecz koszykówki Toruń – Lyon

Quartiers

Ecole Saint-Denis

« Drien Dobry » MM. les Polonais

Polskie powitanie
w Lyonie

Ciechocinek, Kruszwicę, Biskupin, Gniezno, Żelazową Wolę, Warszawę. Rozegrano również towarzyskie mecze w piłkę koszykową i ręczną. 16 czerwca trzydziestopięciuosobowa grupa uczniów klasy III b wraz z sześcioma opiekunami poleciała do Francji. W Lyonie musieli oni nie tylko posługiwać się językiem francuskim, ale także jeść spróbować słynnej kuchni, bowiem w domach gospodarzy niektórym trafiły się żabie udka i ślimaki... Zwiedzono Lyon, Paryż. A wszystko to szkoła zawdzięcza ogromnym staraniom prof. Czesława Grabowskiego.

Na przestrzeni lat daje się zauważyć, że chłopcy stanowili zawsze zdecydowaną mniejszość w „Czwórce” i w roku szkolnym 1983/84 było podobnie – wśród 562 uczniów, którzy rozpoczęli

naukę, dziewcząt było 361, a chłopców jedynie 201...

Jedynym godnym odnotowania wydarzeniem w tym roku był 24 marca, tradycyjne obchody Święta Szkoły. Uroczystości takie zawsze składały się z części oficjalnej: wniesienia sztandaru szkoły, podsumowania wyników nauczania, rozdania nagród dla olimpijczyków, przemówienia dyrektora i części artystycznej, w której występowali szkolni artyści z programem o życiu i działalności T. Kościuszki. Często urządzano konkursy wiedzy o patronie, bądź oglądano film w kinie „Grunwald”.

W roku 1984/85 kontynuowano współpracę z liceum we Francji. Od 19 czerwca w grodzie Kopernika gościła grupa młodzieży z miasta tkaczy – Lyonu. Zwiedzono nie tylko toruńską starówkę, ale też Trójmiasto, Ciechocinek i zamek w Golubiu-Dobrzyniu. Dla gości szkoła zorganizowała dyskoteki, ogniska w podtoruńskim lasku, ale największą sensację wzbudził kompot śliwkowy, podany Francuzom do obiadu. W styczniu polska grupa z IV LO odwiedziła Paryż, Alpy i spotkała się 27.I z przedstawicielem mera w lyońskim „Hotel de ville”.

Szkoła prowadziła również wymiany młodzieży z innymi państwami Europy. W 1989 roku nawiązano kontakty ze Scula Media Stastale „M. Leone” w Pomogliano d’Arco we Włoszech. W związku z tym w dniach 17.IV do 30.IV 19 uczniów i 2 opiekunów odwiedziło tę włoską szkołę. W tym samym roku 42 wychowanków IV LO i 7 nauczycieli od 27.V do 27.VI przebywało w Holandii. Polska grupa spotkała się m.in. z gronem pedagogicznym i uczniami szkoły, goszczono w domach

swoich opiekunów, zwiedzano Leidę – stare, uniwersyteckie miasto, a także pobliskie miejscowości – Katowic i Amsterdam. Natomiast w dniach 28.VII–4.VIII 35 młodych torunian i 4 ich opiekunów zwiedziło kraje Beneluksu.

W roku szkolnym 1985/86 placówka przeżyła specyficzną i trochę kłopotliwą sytuację, spowodowaną przyjęciem na okres przejściowy 350 uczniów z remontowanej Szkoły Podstawowej nr 1. Panowała ogromna ciasnota, a lekcje odbywały się na dwie zmiany od 7.45 do 18.30. Pomimo tych trudności 535 uczniów „Czwórki” legitymowało się b. dobrymi wynikami za I półrocze, z czego niezwykle dumny musiał być nowy dyrektor, prof. Czesław Gołyś. Przeciętna ocen była bliska dobrej, czyli zgodna z nazwą szkoły i wynosiła 3,956. Najlepsza klasa – IIe – osiągnęła zaś 4,219!

Dyrektor Czesław Gołyś

NA DRODZE DO UMASOWIENIA

W latach 60. i 70. ton oficjalnemu życiu szkoły nadal nadawały organizacje młodzieżowe – głównie ZMS, prowadzony początkowo przez prof. D. Zawisła i J. Szyrmańską. Celem Związku było pozyskiwanie szerokiego kręgu młodzieży i popularyzowanie obowiązującej, partyjno-państwowej ideologii przez celebrowanie uroczystości rocznicowych, np. rewolucji październikowej, ale również święta patrona szkoły, inicjowanie współzawodnictwa itp. Pod oficjalną fasadą tych ceremoniałów dostrzec można też było przejawy autentycznej działalności, np. pomoc koleżeńską czy występy wokalne. Rzeczywistość nie pozostawiała wówczas młodzieży specjalnego wyboru. Od połowy lat sześćdziesiątych opiekę nad Zarządem Szkolnym ZMS sprawował prof. J. Wyczyński. Organizacja odnosiła duże sukcesy, np. w 1961 roku II miejsce we współzawodnictwie w Toruniu. W 1967 roku szkolnej organizacji nadano patrona – Ernesta Che Guevarę, ponadczasową – jak widać – figurę rewolucji, które zawsze uwodziła młodzież spod różnych sztandarów – od niegdysiejszych ZMS-owców po dzisiejszych anarchistów. Najaktywniejszym członkom organizacji przyznano odznaki Janka

Kosynierzy z czwórki
w pochodzie
pierwszomajowym

Akademia szkolna
(z udziałem gwiazd)

Szkolny zespół wokalny
„Katarzynki”

Krasickiego. Na jesieni ZMS wraz z kołem historycznym współorganizował w dniach 18-21X 1967r. uroczystą sesję naukową z okazji 150 rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki. Wygłoszono 5 odczytów, a w części artystycznej młodzież deklamowała wiersze i śpiewały sławne już „Katarzynki”.

W latach 70. ZMS przygotowywał zebrania kół klasowych, konferencje, akcje propagandowe, kontaktował się z różnymi szkołami, a także zakładami pracy. W 1970 roku dwunastu członków otrzymało odznaczenia i dyplomy nawet od samego Ministra Oświaty Niemieckiej Republiki Demokratycznej. W środowisku uczniowskim organizowano akcje pod hasłami: „Przez samopomoc koleżeńską w nauce likwidujemy korepetycje”, czy „Każdy ZMS-owiec w kole przedmiotowym”. W roku 1972/1973 drużyna IV LO zajęła IV m. w wojewódzkich eliminacjach Olimpiady o Polskę i Świecie Współczesnym. Czterech uczniów wyróżniono odznakami „Ucznia i Aktywisty” (K. Nosowska i A. Ways – odznaki złote, E. Marciniak i M. Krawczyński – srebrne). Uczestniczono też w letnich Ochotniczych Hufcach Pracy w Rolniczych Spółdzielniach Produkcyjnych w Przysieku i Grabowcu. W latach 70. liczba członków organizacji wzrosła do ok. 270, co stanowiła 57% ogółu uczniów.

ZHP było organizacją mniej w szkole widoczną. Harcerze pomagali w organizowaniu uroczystości, przygotowywali wieczornice (np. „Babko...babki...babce...”), kominki, biwaki, zdobywali stopnie i sprawności. Drużyna brała również udział w konkursie ogłoszonym w 1963 r. przez Komendę Hufca „Białe wakacje – na wesoło” i zdobyła wyróżnienie.

W roku 1972/73 praktycznie zlikwidowano i tak względną apolityczność tej organizacji i powstała HSPS, czyli Harcerska Służba Polsce

z nieodzownym w tych czasach przymiotnikiem „socjalistycznej” W IV LO 22 szczepek drużyn HSPS im. Jana Bytnara prowadził działalność w poszczególnych drużynach, ale także poza szkołą w ramach klubów o różnej specjalności. Od roku 1974/75 młodzież pomagała w wykonywaniu prac społecznych, takich jak: zbiór jabłek, wykopki, porządkowanie niektórych terenów miejskich, budowa drogi, pomoc toruńskim zakładom pracy, budowanie boiska i bieżni przy szkole, systematyczne pielęgnowanie miejsc pamięci narodowej. Część dochodów przekazywano na Fundusz Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej i w 1975/76 r. szkoła otrzymała Brązową Honorową Odznakę tego stowarzyszenia. Udział w pracach społecznych był obowiązkowy... W 1979 r. HSPS zorganizowała IV Forum Drużyn HSPS pod hasłem „My nie chcemy żyć na spocznij”.

Samorząd Szkolny w 1975/76 zainicjował „Panoramy Klas”. Zabawa polegała na tym, że każda klasa przez okres dwóch tygodni organizowała apele, pełniła dyżury, przeprowadzała imprezy kulturalne, spotkania, konkursy. Celem „Panoram” była prezentacja danej klasy, jej uczniów. Zespoły były oczywiście oceniane, przyznawano nawet punkty karne za niewykonanie wszystkich obowiązków. Działalność ta cieszyła się bardzo dużą popularnością wśród uczniów i nauczycieli.

Inną, bardzo ciekawą formą rozrywki było wydawanie gazetek szkolnych. Już od roku 1960 ukazywał się pod kierunkiem prof. Z. Syrowy, a później prof. Hałata „Kościuszkowiec”. W roku 1975/76 powstał komitet redagujący gazetkę pod nazwą „Szmatławiec”, która pomimo dużej popularności przestała się ukazywać po roku.

Wielbicieli dobrej satyry skupiały takie kabarety, jak: „Dżdżownica”, „Żrenica” i „Chichotek”. W 1973 roku młodzież ze „Żrenicy” przygotowała z okazji obchodów 500-lecia urodzin Mikołaja Kopernika widowisko historyczne – „Tadeusz Kościuszko”.

Szkolne koło Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w 1972 zorganizowało szkolne eliminacje do XI Ogólnopolskiego Konkursu Piosenki Radzieckiej i do Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego.

Klub Szkolny powstał dzięki staraniom uczniów i nauczycielki j. polskiego, B. Szudy-Korzeniowskiej w dniu 8 listopada 1973 roku. Prowadził działalność kulturalno-oświatową. Prezentował osiągnięcia poszczególnych klas, kół przedmiotowych i kabaretu „Żrenica” (występował on nie tylko na „deskach” rodzimego liceum, ale także w Technikum Spożywczym, w kinie „Semafor” 29.XI.1976 z okazji „Dnia Seniora”), koła teatralnego, studia poetyckiego i muzycznego. Klub zapraszał na spotkania ciekawych ludzi (np. uczestników wyprawy polarnej Instytutu Geografii UMK, poetkę Marię Kalotę Szymańską), organizował zabawy taneczne, w czasie których do tańca przygrywał szkolny, big-beatowy zespół GREY-FOUR pod kierunkiem Jacka Żebrowskiego.

MIĘDZY STANEM WOJENNYM A OKRĄGŁYM STOŁEM

W latach osiemdziesiątych rozbieżności między narzuconymi, oficjalnymi formami życia publicznego, a poglądami i oczekiwaniami uczniów stawały się coraz wyraźniejsze. Z niechęcią uczestniczono w ceremonialnych obchodach pierwszomajowych, a za uchylenie się od tego obowiązku zdarzały się represje. W 1984 roku pozbawiono wychowawstwa prof. Bożenę Szudy, której klasa —IV a — nie wzięła udziału w pochodzie. Uczniom obniżono oceny z zachowania.

Grupy uczniów od 1983 roku organizowały modlitwy Anioł Pański na korytarzach, a potem boiskach szkolnych. Po przerwie wznowiono je w 1986 roku i w kręgu na boisku stawało niekiedy ponad 100 osób. Władze szkolne i oświatowe uznały to za nielegalne, zakazane i traktowały jako wykroczenie, powołując się najczęściej na konstytucję i prawo. Zakazano również noszenia oznak religijnych i oazowych. Powieszony na korytarzu drugiego piętra krzyż, wówczas symbol religii, ale również wolnej myśli i sprzeciwu zginął „w tajemniczych okolicznościach”. Od 1987 roku istniało i rozwijało się Duszpasterstwo IV Liceum, prowadzone przez niezapomnianego księdza Antoniego Bączkowskiego przy katedrze św. Janów w Toruniu. Na comiesięcznych spotkaniach panowała niepowtarzalna atmosfera prawdziwej dyskusji i autentycznej wymiany myśli.

Poglądy polityczne demonstrowano w rozmaitej formie. W maju 1989 roku kl. III c (matematyczno-fizyczna) i samorząd szkolny z Maciejem Wiśniewskim i Arturem Wróblewskim na czele zorganizowały na boisku happening, na którym uczniowie w czarnych okularach mieli domagać się wolności słowa i swobód obywatelskich. W zasadzie nie doszedł on do skutku, ponieważ przedsięwzięto rozmaite formy przeciwdziałania demonstracji uczniów, a szkoła, zresztą nie po raz pierwszy, była bacznie obserwowana przez Służbę Bezpieczeństwa.

Niektórzy uczniowie, przede wszystkim bardzo zaangażowany w tę działalność Marcin Orłowski, kolportowali i współtworzyli wydawnictwa niezależne. Od 1984 roku ukazywał się i często krążył w szkole „Grześ” — pismo o zasięgu regionalnym, redagowane m.in. przez absolwenta IV LO Tomasza Dembka. 14 maja 1990 roku, w rocznicę śmierci Grzegorza Przemyka, po dłuższej przerwie, ukazał się piąty i ostatni, podsumowujący numer „Grzesia”.

Od 1989 roku do 1993 roku pojawiał się w szkole „Tadzio”, „niezależne pismo uczniów IV LO”. Zarówno na łamach czasopism, jak i w codziennej praktyce młodzi ludzie poszukiwali prawdy, autentycznych, niezależnych form działalności. Domagali się swobody wypowiedzi, ujmowali się za represjonowanymi kolegami, bowiem zdarzały się aresztowania, przesłuchania, a nawet pobicia uczniów. W drugiej połowie lat osiemdziesiątych poszukiwano również niezależnych i prawdziwych form działania Samorządu Szkolnego, do którego wybory odbyły się według reguł prawdziwie demokratycznych.

W końcu lat osiemdziesiątych w tradycyjnych uroczystościach i akademiach próbowano przekazać treści, które odkłamywały zakorzenione stereotypy i stanowiły próbę dotarcia do ważnych prawd. Taki charakter miał choćby antywojenny w istocie apel klasy III c w 1987 roku z okazji kolejnej rocznicy powstania Ludowego Wojska Polskiego.

W maju 1989 roku klasa III a zorganizowała akademię tylko z nazwy pierwszomajową, która raczej poświęcona była widocznym już wówczas i oczekiwanym zmianom. Trafny komentarz na temat końca epoki komunizmu wygłosił znany ze swoich niezależnych poglądów Artur Wróblewski. Bardzo podobał się uczniom koncert zespołu Michała Maliszewskiego, który nadał uroczystości formę tak odmienną od skostniałego ceremoniału. Wolne słowo i muzyka wydawały się najlepszym wyrazem nadchodzących przemian.

KOŁA ZAINTERESOWAŃ

Zadaniem kół zainteresowań było: rozwijanie zainteresowań, pogłębianie wiedzy, wyrabianie zdolności jej praktycznego zastosowania, zapoznanie się z podstawowymi umiejętnościami prowadzenia badań.

1. Szkolne koło biologiczne prowadzone było przez lata przez prof. F. Młynarczyk. Za swój cel przyjęło rozwijanie zdolności badawczych i obserwacyjnych, przygotowywanie uczestników olimpiad. Pracowano również w czynie społecznym na terenie szkoły i poza nią, zwracano uwagę na stan i ochronę środowiska.
2. Koło chemiczne (opiekunowie – L. Echaust i D. Zaremba) – szkoliło лаборantów do pracowni chemicznej oraz przygotowywało młodzież do konkursów i olimpiad.
3. Koło geograficzno-krajoznawcze (opiekunowie – W. Tywoński, później U. Pietrucień) propagowało poznawanie i badanie własnego regionu. Organizowano wycieczki, przygotowywano referaty, przedstawiano filmy.
4. Koło fizyczne działało pod opieką Z. Kimaczyńskiego i J. Domańskiego.
5. Koło historyczne organizowało sesje naukowe i spotkania z ciekawymi ludźmi. Od początku istnienia szkoły prowadziło aktywną działalność, opierającą się na częstych kontaktach np. z Muzeum Okręgowym. Najbardziej zasłużonymi jego opiekunami byli prof. M. Pleśniarska i prof. J. Wyczyński. Urządzane były wystawy, przeglądy prasy, sporządzano mapy hist., utrzymywano kontakty z działaczami toruńskiego ruchu robotniczego.

Istniało również koło sportowe, strzeleckie, modelarskie, przez kilka lat działało koło fotograficzne pod opieką prof. H. Janiszewskiego (organizowano np. konkursy fotograficzne „Z życia naszej szkoły”). Oderwaniu nauki od życia przeciwdziałały wycieczki dydaktyczne,

organizowane do pobliskich zakładów pracy i do innych miast (port szczeciński, cukrownia w Chełmży, targi w Poznaniu, wystawa sztuki użytkowej w Bydgoszczy). Uczniowie chętnie uczestniczyli we wszelkich wycieczkach, gdyż dawało im to możliwość zapoznania się z pracą dużych ośrodków przemysłowych (np. Zabrze, Katowice, Płock, Włocławek, Gdańsk, Gdynia, Szczecin), z dorobkiem kultury i nauki polskiej i rodzinnym folklorem. Młodzież wraz z prof. L. Echaustem pomagała społecznie w akcji zalesiania i wykopiek (OHP).

FUNKCJE I LOGARYTMY W „MAŁYM PALCU”

Działalność kół przedmiotowych przynosiła widoczne efekty, kiedy zaczęto organizować olimpiady przedmiotowe z matematyki, fizyki, chemii i astronomii itd... Niektórzy uczniowie zdobywali nawet laury na szczeblu centralnym:

- w 1960 roku Michał Tempczyk, członek koła prowadzonego przez W. Makowiecką, doszedł do szczebla centralnego olimpiady matematycznej;
- Bogusław Klaus zdobył na eliminacjach ogólnopolskich w Warszawie w 1961 roku jedyne przyznane Polsce miejsce na Międzynarodowym Obozie Młodzieżowym „Wschodzącego Słońca” w USA.

Koło krajoznawcze (opiekun W. Tywoński) wywalczyło w 1961 r. jedno z pierwszych miejsc na ogólnopolskim konkursie krajoznawczym.

Wzrastała popularność matematyki... Uczniowie każdego roku zdobywali wysokie lokaty na olimpiadach krajowych (spis laureatów i ich nauczycieli na końcu książki). Odnosiliśmy zwycięstwa nie tylko w kraju, ale również na forum międzynarodowym. Uczniowie „Czwórki” dostąpili zaszczytu reprezentowania Polski w siedemnastu Międzynarodowych Olimpiadach Matematycznych, zdobywając tam bardzo dobre noty:

- 1969 r. XI MOM, Jugosławia: Krystyna Parczyk (uczestniczka)
- 1973 r. XV MOM, Moskwa, ZSRR: Jerzy Weyman (laureat III m.)
- 1975 r. XVII MOM, Sofia, Bułgaria: Jerzy Nehring (uczestnik)
- 1981 r. XX MOM, Washington, USA: Roman Kapuściński (laureat II m.), Aleksander Maliszewski (laureat III m.)
- 1985 r. XXVI MOM, Helsinki, Finlandia: Krzysztof Jeżewski (laureat II m.), Piotr Jędrzejewicz (laureat III m.)
- 1986 r. XXVII MOM, Warszawa, Polska: Piotr Jędrzejewicz (laureat III m.), Stanisław Kasjan (laureat III m.)
- 1987 r. XXVIII MOM, Kuba: Nie mieliśmy reprezentantów...

Powołany został wprawdzie skład sześciuosobowej reprezentacji Polski na tę olimpiadę, w tym uczeń IV LO — Piotr Jędrzejewicz, ale

z powodu braku środków Ministerstwo Oświaty zredukowało reprezentację do trzech osób. W ten sposób Piotr reprezentował Polskę w X Austriacko-Polskich Zawodach Matematycznych w Wiedniu, gdzie zdobył drugą nagrodę. W roku szkolnym 1986/87 otrzymał on również złoty medal za pracę dla Polskiego Towarzystwa Matematycznego. Dwa lata później Krzysztof Frączek także zdobył II nagrodę w XII Austriacko-Polskich Zawodach Matematycznych, a lata kolejne przyniosły następne sukcesy.

- 1988 r. XXIX MOM, Canberra (Australia): Grzegorz Zwara (laureat II m.), Stanisław Kasjan (laureat IV m.)
- 1989 r. XXX MOM, Braunschweig (Niemcy): Grzegorz Zwara (laureat II m.), Krzysztof Frączek (laureat V m.), Paweł Hanus (laureat V m.) (*ciąg dalszy listy w Rozdziale V*)

Młodzież z IV LO rokrocznie uczestniczyła w olimpiadach: chemicznej, fizycznej, astronomicznej, biologicznej, geograficznej, ekonomicznej, wiedzy społeczno-prawnej, języka polskiego, rosyjskiego, angielskiego. Brała również udział w tak niezwykłych konkursach, jak:

- 1984/85, Konkurs ze znajomości Małego Rocznika Statystycznego: Jadwiga Koneczna — III m. wśród LO w Polsce;
- 1985/86, Konkurs Marynistyczny „Polska leży nad Bałtykiem”: Radosław Potera (etap centralny).

Uczniowie często zaznaczali swoją obecność na konkursach krasomówczych i Wiedzy o Teatrze. Bardzo znanymi recytatorkami były: Jagna Jędrzyńska i Beata Redo, w konkursach krasomówczych zwyciężał Adam Frankowski.

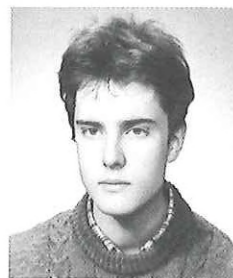
Młodzi ludzie bardzo często brali czynny udział w wielu olimpiadach i konkursach przedmiotowych, a formą nagrody za zdobywane osiągnięcia stały się stypendia Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci. Krajowy Fundusz to stowarzyszenie społeczne, które powstało w czerwcu 1981 roku. Fundusz m.in.: pomaga w rozwoju dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej, organizuje warsztaty badawcze, seminaria, obozy ogólnorozwojowe i językowe, zajęcia na uczelniach, koncerty muzyczne itd. Od roku 1984 Fundusz przyznaje stypendia uczniom szkół podstawowych i średnich w takich kierunkach uzdolnień, jak: poznawcze, techniczne, muzyczne, baletowe, plastyczne. Pierwsze nominacje zostały wręczone 26 stycznia 1984 roku 56 uczniom z różnych województw. W IV LO pierwszym stypendystą, wśród 136 z całego kraju, został w roku 1985 Piotr Jędrzejewicz, za osiągnięcia w kolejnych Olimpiadach Matematycznych. W następnych latach akty nominacji otrzymali:

- 1986/87 Piotr Jędrzejewicz, Stanisław Kasjan, Maciej Wiśniewski
- 1988/89 Rafał Ossowski, Hanna Uscka, Grzegorz Zwara, Krzysztof Frączek.

Ta lista powiększała się w następnych latach (*patrz: część III pracy*).

Beata Redo – laureatka konkursu recytatorskiego

Piotr Jędrzejewicz, Stanisław Kasjan, Maciej Wiśniewski – pierwsi stypendyści Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci z IV LO w Toruniu

NIE TYLKO „KUJONY”!

Wbrew obiegowej opinii, że IV LO to elitarna szkoła „kujonów”, jej uczniowie odnosili sukcesy nie tylko związane z nauką, ale również ze **SPORTEM!!!** Sprzyjały temu dobre warunki do jego uprawiania, kadra nauczycielska i fakt, że większość dyscyplin wymaga nie tylko dużej sprawności fizycznej, ale też niemałej inteligencji... Młodzież bardzo często sama pracowała przy konserwacji sprzętu, urządzeń sportowych, pomagała przy budowie boiska, skoczni, bieżni i rzutni kuli. Można powiedzieć, że wychowanie fizyczne, zawsze było stosunkowo mocną stroną tej szkoły... Uczniowie mieli okazję uczestniczyć nie tylko w zajęciach lekcyjnych, ale także w pozaszkolnych, np. w Szkolnym Klubie Sportowym „Rywal” i w klubie strzeleckim. O zainteresowaniu sportem świadczy chociażby fakt, że w 1977/78 roku SKS liczył 128 osób. „Rywal” działał bardzo prężnie pod kierunkiem przew. Marioli Silewicz i Stanisława Kiermasza, opiekunami byli : mgr Jolanta Wiewiórska, mgr Barbara Chrzanowska, mgr Joanna Smyk i mgr Andrzej Siemianowski. Ambicją klubu było nie tylko zdobywanie coraz to lepszych wyników, ale systematyczna popularyzacja sportu w kręgach uczniowskich. Klub zainicjował coroczne święto — Dni Sportu — imprezę zamykającą i jednocześnie podsumowującą działalność szkoły. Odbływały się wtedy także rozgrywki lekkoatletyczne, turnieje piłki ręcznej i siatkowej. Prowadzona była także klasyfikacja w zakresie : najbardziej usportowiona klasa i uczeń. W latach siedemdziesiątych uczniowie odnosili znaczące sukcesy w piłce siatkowej, koszykowej, ręcznej. Laury zdobywali na zawodach lekkoatletycznych. Warto chociażby przytoczyć takie, jak:

- 20.12.1972 — Mistrzostwa Szkół Średnich w piłce siat. dziewcz. i chł. (dz. II m.)
- 28.04.1973 — M.Sz.Ś. w Sztafetowych Biegach Przełajowych (III m. chłopców)
- 14.08.1973 — Golub-Dobrzyń, obóz dla młodzieży uzdolnionej lekkoatletycznie, wyjechało 20 osób
- 23.11.1973 — Mistrzostwa Torunia w koszykówce (II m. chł.)
- 10.04.1974 — Igrzyska Szkół Średnich (szczebel woj. II m.).

W roku 1973/74 IV LO zdobyło I m. we współzawodnictwie na najlepiej usportowioną szkołę w Toruniu.

- 26.10.1974 — Mistrzostwa Sztafetowe w Biegach Przełajowych (II m. chł.)
- 10.04.1975 — konkurs „Na olimpijskim szlaku” (bieg 1200 m + wiad. o sporcie — I m.)
- 12.05.1975 — Drużynowe Mistrzostwa Szkół Ponadpodstawowych w LA (I m.)
- 08.10.1975 — Drużynowe Zawody o Puchar SM w LA (II m. dz.)
- 29.10.1975 — Sztafetowe Biegi Przełajowe Miasta Torunia (II m. dziewcz.)

- 1978/79— piłka siatkowa — finał woj. (I m. dz.)

W latach osiemdziesiątych szkołę rozślawili szachiści:

- w 1980/81 zdobyli drużynowo 13 miejsce na Mistrzostwach Polski, a Kazimierz Herba indywidualnie V m.

Dobra passa szachistów trwała przez całe lata osiemdziesiąte. Sukcesy odnosili także uczniowie w Zawodach Szermierczych. Młodzież z „Czwórki” potwierdziła, że szkolni mistrzowie mogą być też „orłami” w nauce... i udanie startować na zawodach zarówno umysłu, ducha, jaki ciała!